

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-139 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-56/1101-419
Karar Tarihi : 26.8.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Meltem BAĞIŞ AKKAYA, Ümit GÖRGÜLÜ, Erdem AKTEKİN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Ahmet YILDIZ
20 Milas-Bodrum Karayolu 18. Km Kemikler Köyü Mevkii
Milas/Muğla

D. TARAFLAR : - Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş.
Atatürk Cad. Çukurbahçe Sok. No:4 Bodrum/Muğla

- Çakıl Hayv. Tar. Su Ürünleri Gıda İhr. İth. Tic. Ltd. Şti.
Kıyıkışlacık Köyü Çam Limanı Mev. Milas/Muğla

30 - Öztaş Su Ür. Yet. Malz. Vet. Hayv. Mob. Paz. Tur. İhr. İth. Tic. Ltd. Şti.
Kıyıkışlacık Köyü Çam Limanı Mev. Milas/Muğla

E. DOSYA KONUSU: Muğla İl Özel İdaresi tarafından Çakıl Hayv. Tar. Su Ürünleri Gıda İhr. İth. Tic. Ltd. Şti. ve Öztaş Su Ür. Yet. Malz. Vet. Hayv. Mob. Paz. Tur. İhr. İth. Tic. Ltd. Şti.'ye verilen su ürünleri üretim hakkı kira sözleşmelerinin ilgili teşebbüsler tarafından Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş'.ye devredilmesi işlemine izin verilmesi talebi.

40 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.6.2010 tarih ve 4872 sayı ile giren ve en son 2.8.2010 tarih ve 6099 sayılı yazı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 17.8.2010 tarih ve 2010-3-139/Öİ-10-185.MBA sayılı Birleşme/Devralma Ön İnceleme Raporu, 20.8.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-120/339 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-56 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tâbi bir devir işlemi olduğu, bununla birlikte işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim

durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilebileceği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1.Taraflar

H.1.1. Devralan: Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş. (Kılıç)

60

İnceleme konusu devralma işleminde alıcı konumunda bulunan Kılıç 1993'te kurulmuş olup 11 iştirak şirketiyle birlikte Kılıç Holding A.Ş. bünyesinde kültür balıkçılığı alanında faaliyet göstermektedir.

Kılıç esas olarak deniz üzerinde çipura ve levrek üretimi gerçekleştirmekle beraber 2009 yılından itibaren Kahramanmaraş'ta kurduğu tesis aracılığı ile alabalık üretimine de başlamıştır. Kılıç'ın balık yetiştiriciliğindeki toplam kapasitesi yıllık ton olup bu kapasiteninbin tonu çipura ve levrek, bin tonu ise alabalık üretiminden oluşmaktadır.

70

Kılıç, dikey bütünleşik bir yapıda olup, sahip olduğu kuluçkahane (yavru balık üretimi), balık yemi üretim tesisleri ve paketleme tesisleriyle kültür balığı yetiştiriciliğinin yavru üretiminden paketlemeye kadar her seviyesinde faaliyet göstermektedir. Kılıç, ürünlerini iç pazar dışında 30 ülkeye de ihracat yoluyla ulaştırmaktadır. Şirketin 2009 yılı cirosu TL olarak gerçekleşmiştir.

Yönetim kurulu üyeleri; Orhan Kılıç (Başkan), Ayşen Kılıç Bozan, Ersin Kılıç Kızıltan, Z. Murat Bakırcı, Esra Şengül, Özlem Dünder ve Suzan Ergün'den oluşan şirketin ortaklık yapısına Tablo 1'de yer verilmektedir.

80

Tablo 1– Kılıç'ın Ortaklık Yapısı

Hisse Sahibi	Pay Oranı (%)
Ayşe Vildan KİĞİLİ	64,33
Kılıç Holding A.Ş.	13,18
Gülsüm Tuba ÇİZMECİ	13,15
Nida AYDIN	5,00
Ahmet Yahya KİĞİLİ	4,33
Hayat Holding A.Ş.	0,01
Toplam	100,00

Kaynak: Bildirim formu

H.1.2. Devreden: Öztaş Su Ür. Yet. Malz. Vet. Hayv. Mob. Paz. Tur. İhr. İth. Tic. Ltd. Şti. (Öztaş)

Öztaş, Tarım Bakanlığınca onaylanmış projeye dayalı olarak su ürünleri üretimi yapmak üzere Muğla İl Özel İdaresinden kiralanmış alanda 300 ton/yıl kapasite ile faaliyet göstermektedir. Ergün Özcan ve Engin Altıntaş'ın sahip olduğu Öztaş, 2009 yılındaTL ciro elde etmiştir.

90

H.1.3. Devreden: Çakıl Hayv. Tar. Su Ürünleri Gıda İhr. İth. Tic. Ltd. Şti. (Çakıl)

Öztaş gibi Çakıl da su ürünleri üretimi alanında faaliyet göstermektedir. Mutlu Çokyüce Özcan ve Ogün Özcan'ın malik olduğu şirketin 2009 yılında satışı bulunmamaktadır.

100

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Sektöre İlişkin Genel Bilgiler

Su ürünleri yetiştiriciliği, bitki (algler) ve hayvanların (balık, kabuklu, yumuşakça ve eklembacaklılar) yarı kontrollü ve kontrollü şartlar altında farklı amaçlar için (gıda, süs, vb.) yetiştirilmesidir. Su ürünleri yetiştiriciliği içsularda kurulan tesislerde gerçekleştirilebildiği gibi deniz veya okyanus yüzeyinde kurulan alanlarda da sürdürülebilmektedir.

110

2006 yılı verilerine göre Dünya'da toplam su ürünleri üretimi 143 milyon ton olarak gerçekleşmiş, üretimin 92 milyon tonu avcılık yoluyla 51 milyon tonu ise yetiştiricilik yoluyla elde edilmiştir. Yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünlerinin büyük bir kısmı Çin tarafından üretilmekte (%66) bu ülkeyi Hindistan, Tayland ve Endonezya izlemektedir. Yetiştirme yoluyla elde edilen su ürünlerinin %54'ünü tatlı su balıkları oluştururken yalnız %3 deniz balıklarından oluşmuştur.

120

Türkiye'de su ürünleri yetiştiriciliği 1970 yılında alabalık çiftliklerinin kurulmasıyla başlamıştır. Su ürünlerinin deniz üzerine kurulu tesislerde üretilmesi ise ilk kez 1980'li yıllarda denizden yakalanan yavru balıkların kafeslerde büyütülmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. 2000 yılında denizden yavru balık toplanması yasaklanmış olup deniz yüzeyinde su ürünleri yetiştiriciliği kuluçkahanelerde üretilen yavru balıkların beslenmesi yoluyla devam etmektedir. Türkiye'de içsularda ağırlıklı olarak alabalık, denizlerde ise çipura ve levrek yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ülkemizdeki su ürünlerinin üretim alanı 26 milyon hektarın üzerinde olup, bu alan mevcut tarım alanlarına yakın bir büyüklüğü ifade etmektedir.

130

2009 yılında su ürünleri üretim miktarı 623 bin ton olmuştur. Bu miktarın 464 bin tonu avcılıktan elde edilirken 158 bin tonu yetiştiricilikten elde edilmiştir. Türkiye toplam su ürünleri üretimi bir önceki yıla göre %3,5 oranında azalmış; bu azalmaya avcılıktan elde edilen ürün miktarının 494 bin tondan 464 bin tona düşmesi neden olmuştur.

140

Türkiye'de yetiştirilen balığın %50'sini içsularda üretimi yapılan alabalık oluşturmaktadır. Üretimin diğer yarısını ise denizde üretilen levrek ve çipura oluşturmaktadır. Bu balıklar dışında üretilen diğer yumuşakçalar ve kabukluların üretimdeki payı ise %1'in altındadır.

2009 yılında toplam 342 milyon dolar değerinde su ürünleri ihracatı (58 bin ton) yapılmış olup bir önceki yıla göre %17,3 oranında bir düşüş göstermiştir. Türkiye su ürünleri ihracatı incelendiğinde; 2007-2009 taze - soğutulmuş balıkların 175 milyon \$ (%51) ile en büyük payı aldığı görülmektedir. Taze/soğutulmuş balıkları %16,6 pay ile fileto ürünler, %8 ile dondurulmuş balıklar izlemiştir. Aynı dönemde 107 milyon dolar değerinde (73 bin ton) su ürünü ithalatı gerçekleştirilmiştir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

İlgili ürün pazarının tespitinde; tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal ve hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmakta, ayrıca tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilebilmektedir.

Dosya konusu işlem ile Kılıç, deniz üzerinde balık yetiştiriciliği yapabileceği iki yeni alana sahip olacaktır. Ülkemizde yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünlerinin %99'unu levrek, çipura ve alabalık oluşturmaktadır. Alabalık üretimi içsularda gerçekleştirilirken çipura ve levrek deniz yüzeyinde kurulan tesislerde yetiştirilmektedir. Bu çerçevede kendi genel üretim dağılımına da uygun olarak Kılıç'ın elde edeceği yeni üretim bölgelerinde ağırlıklı olarak bu iki türü üreteceği kabul edilebilir.

Dosya kapsamında yapılabilecek en dar pazar tanımları 'yetiştirilmiş çipura' ve 'yetiştirilmiş levrek' pazarları olacaktır. Ancak İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hali'nde gerçekleşmiş son iki yıla ait fiyat verileri incelendiğinde levrek ve çipura fiyatının genellikle birbirine paralel gittiği görüldüğünden bu iki balık türünün fiyat açısından birbirinin ikamesi olabileceği kanaati oluşmuştur. Bu noktada akla gelen ilk soru yetiştirilmiş çipura ve levreğin bu balıkların avcılık yoluyla elde edilen tipleriyle aynı ilgili ürün pazarında yer alıp almadığı sorusudur. Sektöre ilişkin bilgiler bölümünde yer verildiği üzere 2009'da elde edilen toplam su ürünü miktarı 623 bin ton olup bu miktarın 464 bin tonu avcılıktan elde edilirken 158 bin tonu yetiştiricilikten elde edilmiştir. TÜİK verilerine göre yetiştirilen 158 bin ton su ürününün 75 bin tonunu çipura ve levrek oluştururken bu türlerin avcılık yoluyla elde edilen miktarı yaklaşık 2 bin tondur. Bu bakımdan iç piyasada üretilen levrek ve çipuranın önemli bir kısmı yetiştirme yöntemiyle elde edilmektedir. İthal balığa ilişkin detaylı veri bulunmamasıyla beraber ithalatımızın %50'sinin gerçekleştirildiği Norveç esas olarak somon balığı ihraç etmektedir. Bu veriler ışığında Türkiye pazarında yer alan çipura ve levreğin ağırlıklı olarak yetiştirilmiş balıklar oldukları mevcut durumda bu balıkların avcılık yoluyla elde edilen tiplerinin yavaş yavaş pazardan kaybolduğu söylenebilecektir.

Bu noktada, yetiştirilmiş çipura ve levrek pazarının, yetiştiricilik ile elde edilmiş balıklar pazarı olarak genişletilmesi tartışılabilir bir unsur olsa da elde edilmiş en dar pazar tanımı olan bu pazarda işlem sonucunda yeni bir hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonuçları öngörülmediğinden böyle bir değerlendirme yapılması ve bunun sonucunda dosya kapsamında kesin bir ilgili ürün pazar tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

Coğrafi pazar değerlendirilmesi yapılırken, özellikle ilgili mal ve hizmetlerin nitelikleri ile tüketici tercihleri bakımından giriş engellerinin, ilgili bölge ile komşu bölgeler arasında teşebbüslerin pazar payları veya mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın varlığı gibi unsurlar dikkate alınmaktadır.

Kılıç, ürettiği ürünleri tüm Türkiye'ye dağıtmakta ve ihraç etmektedir. Bu noktadan hareketle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

200 Bildirim konusu işlem, Öztaş ve Çakıl'ın Milas bölgesinde sahip oldukları su ürünleri üretim hakkı kira sözleşmelerinin Kılıç'a devredilmesidir. Tarım Bakanlığı'ndan alınan proje onayları sonrası İl Özel İdareleri tarafından verilen üretim hakkı teşebbüslere deniz yüzeyinde projede belirtilen alanlarda balık çiftliği kurma hakkı tanımaktadır. Her iki projede de yıllık 300 ton üretim kapasitesi öngörülmektedir. İşlem, Kılıç ve her bir devreden arasında imzalanmış olan 'Su Ürünleri Proje Devir Sözleşmesi' çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde birleşme veya devralma sayılan haller belirtilmiş ve (b) bendinde malvarlığının devri de bu hallerden biri olarak sayılmıştır. Malvarlığının devri hususunda önemli olan devre konu malvarlığının ilgili pazarda faaliyet gösterebilmek açısından ciro atfedilebilecek bir unsur olmasıdır.

210 Dosya konusu işlem, devredenlerin ortaklık yapısında bir değişiklik meydana getirmeyecek olsa da üretim yaptıkları tesislerin işletme hakları Kılıç'a geçecektir. Bu çerçevede, devredenlerin hâlihazırda balık yetiştiriciliği faaliyetlerini gerçekleştirdikleri tesislerin Kılıç'a devri işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralmadır.

220 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre %25 pazar payı sınırını veya 25 milyon TL ciro eşiğini geçen birleşme/devralmalar için Rekabet Kurulu'ndan izin alınması zorunludur. Dosyada mevcut bilgilere göre, devre konu teşebbüslerden yalnızca Kılıç'ın 2009 yılına ait net satış geliri TL ile 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer verilen ciro eşiğini aşmaktadır. Bu nedenle, bildirim konusu devralma işlemi Rekabet Kurulu'nun iznine tabidir.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri (...)" yasaklanmaktadır.

Tablo 2'de 2007-2009 yılları için Türkiye'de üretilen toplam çipura ve levrek miktarına ve Kılıç'ın bu üretimdeki payına yer verilmiştir.

230

Tablo 2 – Türkiye'de çipura ve levrek üretimi (yetiştiricilik yoluyla)

	2007	2008	2009
Toplam Türkiye (ton)	75.400	80.940	74.916
Kılıç (ton)			
<i>Dış pazara satışlar</i>			
<i>İç Pazara satışlar</i>			
Kılıç pazar payı (%)			

Kaynak: TÜİK ve Kılıç.

Tablodan görüleceği üzere Kılıç, toplam Türkiye çipura ve levrek üretiminin yaklaşık %..... gerçekleştirmekte ve bu üretimin yaklaşık yarısını ihraç etmektedir. İşlem ile Kılıç Holding ek 600 tonluk bir üretim kapasitesine daha sahip olacaktır. Mevcut kapasite kullanım oranı baz alındığında (%75) bu ek kapasitenin Kılıç'ın üretiminde 450 ton, pazar payında ise yaklaşık %... 'lik bir artışa neden olacağı öngörülebilir. İşlem sonucunda Kılıç'ın mevcut %... 'lik pazar payının %... 'lik düşük bir artışla

240 %.....'e çıkacağı ve bu pazar payının %50'ye yakını dış piyasalara satılan Kılıç'ın toplam üretiminden hesaplandığı dikkate alındığında iç pazara olan etkisinin daha da az hissedilecek olması nedenleriyle işlem sonucu bir hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı anlaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

250 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.